

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

O PANDEMII RACIONÁLNĚ: VĚDCI A LÉKAŘI DISKUTUJÍ NAPŘÍČ OBORY

S hrozbou covid-19 žijeme už dva roky. První případy výskytu viru v Česku potvrdily laboratoře v březnu 2020. Nabídnout racionální a na datech založený postoj k pandemii chce konference Racionální přístupy ke covid-19 napříč disciplínami. Uskuteční se v prostorách Akademie věd ČR a vystoupí na ní vědci z různých oborů. Zaměří se na virologické a imunologické aspekty pandemie, na zkušenosti s matematickým modelováním protiepidemických opatření i na dopady na psychické a fyzické zdraví nebo hrozby v podobě šíření dezinformací a hoaxů.

Přestože je člověk schopen rozumového uvažování i jednání, v klíčových okamžicích může podlehnout přesvědčení založenému na iracionálních pudech. Jak zkoumat racionálně a na základě ověřených informací a dat současnou pandemii? A jak může věda pomoci v budoucích krizích?

Co nejširší pohled na problematiku se snaží nabídnout konference Racionální přístupy ke covid-19 napříč disciplínami. Společně ji pořádá Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy, Česká lékařská komora, Lékařská fakulta Ostravské univerzity, Fakultní nemocnice Ostrava, Teologická fakulta Jihočeské univerzity České Budějovice a Iniciativa Sních. Konference je zdarma a lze se jí zúčastnit jak osobně, tak on-line na webu <https://www.covidracionalne.org/>.

Jak věřit modelům

Konferenci tematicky otevrou příspěvky z biologie. „Kromě těžkých zdravotních důsledků měla pandemie i určité pozitivní aspekty – nevídaný pokrok ve vývoji nových typů vakcín, studium mechanismů imunopatologických reakcí u respiračních virových onemocnění, vývoj terapeutických monoklonálních protilátek a antivirotik, ale také nevídanou osvětu populace na biomedicinském poli,“ říká jeden z přednášeních Václav Hořejší z Ústavu molekulární genetiky AV ČR.

” *Náš život ohrožuje pandemie iracionality, pandemie špatného myšlení.* ”

Politici, média, ale i odborná a laická veřejnost v době pandemie poptávala modely, které simulovaly šíření nákazy a dopady zvolených protiepidemických opatření. Jak se tyto modely vytvářejí a do jaké míry jim můžeme věřit, objasní na konferenci experti z oblasti informatiky. „Řekneme si také, na jaké

otázky se modely během pandemie covid-19 v Česku pokoušely odpovídat a na jaké problémy přitom narážely,“ uvádí informatik Luděk Berec z Biologického centra AV ČR.

Pandemie odhalila i značnou zranitelnost části populace vůči neověřeným, zavádějícím či přímo lživým nebo manipulativním informacím. Na toto téma se proto zaměří další příspěvky. *„Hoaxy a dezinformace se již staly trvalou součástí našich životů. V průběhu pandemie covid-19 ale jejich vliv výrazně vzrostl a staly se ještě nebezpečnějšími,*“ zdůrazňuje imunolog Michal Křupka z Ústavu imunologie Lékařské fakulty Univerzity Palackého.

Konference se bude zabývat také problematikou demografických a epidemiologických ukazatelů, dopadů dlouhotrvajícího stresu na lidské zdraví, víry v konspirační teorie a nabídne i pohled samotných lékařů a jejich reflexe pandemie i pohled filozofů.

Pandemie špatného myšlení

„Lidé mají všechny potřebné nástroje dobrého myšlení, jejich schopnost a ochota je používat jsou však malé. Náš život proto ohrožuje pandemie iracionality, pandemie špatného myšlení,“ dodává etik David Černý z Ústavu státu a práva AV ČR s tím, že naděje na zlepšení tohoto stavu myšlení je malá.

Konference Racionální přístupy ke covid-19 napříč disciplínami se koná 8. 3. od 10:00 do 16:30 v budově Akademie věd, Národní 3, Praha 1, sál 206. Bude však možné se jí zúčastnit také on-line prostřednictvím platformy ZOOM. Konference získala akreditaci České lékařské komory (číslo 105318) a bylo jí přiděleno 6 kreditních bodů.

Více informací a registrace na <https://www.covidracionalne.org/>

[Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice \(CEVAST\)](#) je mezioborová platforma založená v roce 2018 třemi pracovišti AV ČR – Filosofickým ústavem, Ústavem informatiky a Ústavem státu a práva – a Přírodovědeckou fakultou UK. Cílem CEVAST je studium etických a sociálně-politických otázek souvisejících s umělou inteligencí, robotikou a biotechnologiemi. S nastupující pandemií covid-19 se vědci zaměřují také na témata spojená s etikou pandemie. Výzkum je součástí programu Strategie AV21.

Kontakt: **David Černý**
Kabinet zdravotnického práva a bioetiky Ústavu státu a práva AV ČR
david.cerny@ilaw.cas.cz
+420 775 466 783

Daniel Novotný
Teologická fakulta Jihočeské univerzity České Budějovice
novotnyd@jcu.cz
+420 608 606 411

Program konference:

10:00–10:15	Srdan Matic: Úvodní slovo
10:15–10:35	Václav Hořejší: Imunologické i neimunologické aspekty pandemie
10:35–10:55	Ruth Tachezy: Biologie viru SARS-CoV-2
10:55–11:15	Jaroslav Flegr: Mikroevoluce parazitů a její vliv na průběh epidemie – případ covid

- 11:15–11:35 **Michal Křupka:** Pandemie hoaxů
- 11:35–12:10 *Diskuse, přestávka na kávu*
- 12:10–12:30 **Julie Dobrovolná:** Pandemie a stres – kolik je příliš?
- 12:30–12:50 **Jan Vevera:** Psychologické a psychiatrické aspekty katastrof: konspirační teorie, těžiště zdraví a ochota k vakcinaci
- 12:50–13:10 **Pavel Ševčík:** O čem přemýšlím, když přemýšlím o COVIDu
- 13:10–13:30 **Milan Kubek:** Medicína pod tlakem dezinformací
- 13:30–14:05 *Diskuse, přestávka na kávu*
- 14:05–14:25 **Dagmar Dzúrová, Klára Hulíková Tesárková:** Současná pandemie očima demografie a geodemografie
- 14:25–14:45 **Roman Neruda:** Agentní modely protiepidemických opatření
- 14:45–15:05 **Luděk Berec:** Jak rozumět matematickým modelům epidemií
- 15:05–15:25 **Daniel Novotný:** Racionalita a ctnosti v kontextu pandemických hrozeb, jako je covid-19
- 15:25–15:45 **David Černý:** Covid-19 a pandemie špatného myšlení
- 15:45–16:30 *Závěrečná diskuse*